

Angående høring til

Forslag til ny lov om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven)

Høringsfrist 31.12.2017

Alle kan svare på høringen. Høringsinstansene gir uttrykk for sin mening om hvert av forslagene ved å si om de er enig eller uenig, og om det aktuelle forslaget anses som viktig eller uviktig. Man kan også skrive en kommentar. Det er ikke nødvendig å ta stilling til alle forslagene.

Alle dokumenter kan lastes ned fra:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing---ny-lov-for-den-norske-kirke-og-andre-tros--og-livssynssamfunn/id2572665/>

	Forslag fra regjeringen	Enig/ uenig	Viktig/ uviktig	Kommentar	Forklaring
Lovens formål og medlemsskapsspørsmål					
1	Dagens tre lover erstattes av én felles lov om tros- og livssynssamfunn, jf. kap. 6, 8, 18 og § 1.	Enig	Viktig		I dag har vi tre lover: kirkeloven (Om Den norske kirke), loven om (andre) trossamfunn, og lov om tilskudd til trossamfunn. Alt skal slås sammen til en ny lov. DnK får et eget kapittel i loven.
2	Lovens formål skal være å understøtte tros- og livssynssamfunnene, jf. kap. 7 og § 1.	Uenig	Viktig	Begrepet "understøtte" kan lett tolkes som økonomisk understøttelse. Dette synes også å få størst vekt i høringsnotatet. Formuleringen uttrykker dermed en for snever tilnærming til tros- og livssynsfeltet. Avgjørende er også å få fram de positive virkningene av en aktiv støttende tros- og livssynspolitik, et prinsipp som Stålsettutvalget sterkt understreket, og som også er betonet i det foreliggende høringsnotatet. Frogner	

				manighetsråd støtter prinsippet om at den viktigste oppgaven for staten i tros- og livssynspolitikken er å beskytte tros- og livssynsfriheten. Dette prinsippet må være bestemmende for hvordan lovgivningen på området utformes.	
3	Loven skal definere tros- og livssynssamfunn som "sammenslutninger for felles utøvelse av en religiøs tro eller et sekulært livssyn", jf. kap. 7 og § 1	Uenig	Viktig	Frogners menighetsråd vil påpeke at betegnelse "religiøs" og "sekulær" med fordel kan utgå fra lovforslaget. Snarere mener vi det er mer dekkende å bruke betegnelse "tro og livssyn", som alt er innarbeidet på det rettslige feltet. Dermed vil vi foreslå formuleringen "sammenslutninger for felles utøvelse av tro og livssyn". Vi hilser for øvrig velkommen at departementet avstår fra å definere tro og livssyn fullt ut.	
4	Den gjeldende lovregulerte ordningen om barns tilhørighet til tros- og livssynssamfunn oppheves, jf. kap. 18 og §§ 2 og 3.	Uenig	Viktig	Frogners menighetsråd går inn for å videreføre ordningen med at barn anses å høre inn under Den norske kirke så fremt minst en av foreldrene er medlem. Dette mener vi er viktig ikke minst i forbindelse med invitasjon og deltakelse i trosopplæringstilbud. Vi vil dessuten anføre at en opphevelse av tilhørighetskategorien innebærer en svekket anerkjennelse av barns tro og livssyn. Ordningen bør også gjelde for andre tros- og livssynssamfunn.	I dag er det slik at barn anses å høre inn under DnK så fremt minst en av foreldrene er medlem (selv om barnet ikke er døpt). Det står altså i vårt medlemsregister som «tilhørig». Dette vil regjeringen endre, slik at barnet må døpes/meldes inn for å stå i medl.reg. For oss i DnK vil det ha betydning når vi f.eks sender invitasjoner til barn med utgangspunkt i medlemsliste.

Registrering og tilskudd (gjelder andre tros- og livssynssamfunn enn Den norske kirke)					
5	Det settes som krav for registrering av tros- og livssynssamfunn at samfunnet må ha mer enn 500 medlemmer som har fylt 15 år, jf. kap. 7 og § 3.	Uenig	Viktig	Frogner menighetsråd støtter at det innføres antallskrav for å kunne motta støtte, men vil påpeke at grensen på 500 medlemmer er satt for høyt. I følge høringsdokumentet vil så mange som 660 tros- og livssynssamfunn per i dag miste støtten med et så høyt antallskrav. Vi ser det også som uheldig om tros- og livssynssamfunn skal være nødt til å gjennomføre organisasjonsendringer (sammenslåinger) for å tilpasse seg statlige tilskuddordninger. Vi foreslår at antallskravet settes til 100, slik også Stålnettutvalget foreslo. Vi går også i mot en aldersgrense på 15 år, se for øvrig punkt 4 og 10.	Dette har stor betydning for små selvstendige menigheter, f.eks pinsemenigheter. De vil da måtte slå seg sammen og søke om støtte sammen med andre pinsemenigheter. Det nye kravet vil gjøre det enklere for myndighetene å fordele penger, fordi de vil få færre søknader.
6	Lovens antallskrav kan oppfylles ved at likeartede samfunn søker om å bli registrert i fellesskap, jf. kap. 7 og § 3.	Enig	Viktig		
7	Det gis hjemmel i loven for at antallskravet kan fravikes i helt særlige tilfeller, jf. kap. 7 og § 3.	Uenig	Viktig	Dersom antallskravet settes til 500, slik høringsforslaget har foreslått, ser vi behov for at det gis adgang til å fravike dette i særlige tilfeller. Men ved et antallskrav på 100, som vi går inn for (jf. punkt 5), synes ikke en slik adgang til fravikelse nødvendig.	
8	Et samfunn må være registrert for å ha krav på tilskudd og for å kunne tildeles vigselfrett, jf. kap. 7 og 19 og §§ 3 og 4 og forslag til endring i ekteskapsloven § 12 første	Enig	Viktig		

	ledd.				
9	Staten skal overta kommunenes finansieringsansvar for tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke, jf. kap. 13 og § 4.	Enig	Viktig	Mange tros- og livssynssamfunn utenfor Den norske kirke er i sterkt varierende grad til stede i forskjellige deler av landet. Ut fra et likebehandlingsprinsipp mener vi dette taler for at finansieringsordningen for disse sentraliseres. Dertil kommer at dagens ordning med finansiering også fra kommunene er tungvint og dyr.	I dag søker tros- og livssynssamfunn støtte fra både stat og kommune. Den foreslåtte endringen betyr at de ikke lenger får noe fra kommunen. Ordningen blir sentralstyrt.
10	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal beregnes etter antallet medlemmer i samfunnet over 15 år, jf. kap. 14 og § 4.	Uenig	Viktig	Å sette aldersgrense ved 15 år kan innebære at man ikke tilstrekkelig anerkjenner barns tro og livssyn. Dermed sier man at tro er noe som bare er for voksne. En slik aldersgrense vil også slå negativt ut for tros- og livssynssamfunn med stort innslag av barn.	Dette gjør at pengene fordeles annerledes, de med mange eldre medlemmer vil få mer støtte, mens de med forholdsvis mange barn får mindre.
11	Satsen for tilskudd per medlem i tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal reguleres årlig i samsvar med endringene i statens tilskudd til Den norske kirke, jf. kap. 14 og § 4.	Enig	Viktig		
12	Tilskudd til investeringer i Den norske kirkes kirkebygg fra før 1900 skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn, jf. kap. 14 og § 4.	Enig	Viktig	Frogner menighetsråd synes det er rimelig at investeringer i kirker av særlig antikvarisk og kulturhistorisk ikke inngår i reguleringsgrunnlaget, da dette vil være å anse som fellesskapets ivaretagelse av en felles kulturarv. Vi vil imidlertid anføre at	Dette er en forenkling, som gjør det enklere å skille ut utgifter til gamle kirker. Før måtte man dokumentere utgifter som gjaldt antikvarisk vedlikehold, og her er det vanskelige grenseoppganger.

				1900 synes å være satt som en vilkårlig grense og ikke argumentert godt nok for. Menighetsrådet vil oppfordre til at tilskudd til bygg som er viktige kulturminner bør gjøres tilgjengelig for alle tros- og livssynssamfunn. Å identifisere slik bygg må gjøres i samarbeid med Riksantikvaren og vernemyndigheter lokalt.	
13	Tilskudd til oppgaver Den norske kirke utfører på vegne av det offentlige skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn, jf. kap. 14 og § 4.	Enig	Viktig		Dette gjelder f.eks drift av gravplasser.
14	Tilskudd til utgifter som følger av Den norske kirkes særlige stilling skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn, jf. kap. 14 og § 4.	Enig	Viktig		Dette gjelder f.eks utgifter knyttet til kirkevalg.
15	Samfunn skal kunne nektes tilskudd dersom de mottar bidrag fra stater som ikke respekterer retten til tros- og livssynsfrihet, jf. kap. 15 og § 6.	Enig	Viktig		
16	Det skal overlates til fylkesmannen å treffe vedtak om registrering og tilskudd etter loven og å føre tilsyn med virksomheten, jf. kap. 17 og § 7.	Enig			Dette ivaretas i dag av de 17 fylkesmennene. For å sikre likebehandling vil regjeringen samle alt hos én fylkesmann.
17	Fylkesmannens myndighet etter loven skal kunne ivaretas av ett fylkesmannsembete, jf. kap. 17 og § 7.	Enig			Å samle alle vedtak på ett sted skal sikre god fagkompetanse i saksforvaltningen, og likebehandling.

Den norske kirke					
18	Særskilte bestemmelser som kun retter seg mot Den norske kirke (kirkelig rammelov) skal gis i et eget kapittel i den nye trossamfunnsloven, jf. kap. 8 og §§ 8 – 16.	Enig	Viktig		
19	Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette nærmere bestemmelser om kirkens organisering, kirkelig inndeling, kirkelige organer og valg til disse, jf. kap. 8 og §§ 10 og 11.	Enig	Viktig	Frogner menighetsråd vil samtidig understreke at dette ikke må føre til en maktforskyvning fra det lokale til det sentrale/nasjonale nivået i den kirkelige strukturen. Prinsipielt er det grunn til å framheve at innenfor en luthersk kontekst er den eneste synlige kirke den lokale kirken: lokalmenigheten samlet om Ord og sakrament. Vi ser det dessuten som en betydelig svakhet at soknets oppgaver ikke nærmere defineres, verken i lovforslaget eller i høringsnotatet. Vi mener det er nødvendig at soknets oppgaver fastsettes ved lov. Endelig vil vi også anføre at det fortsatt vil være behov for et forvaltningsorgan som ivaretar oppgaver på vegne av flere sokn, lagt til kommune- eller prostinivå.	I den nye loven er fellesrådet ikke nevnt, og menighetsrådet har ingen lovpålagte oppgaver. Hensikten fra regjeringen er at kirken selv skal bestemme organisering og oppgavefordeling. Men det gjør at balansen mellom soknet og Den norske kirke sentralt endres. Kirkemøtet skal bestemme hva menighetsrådene skal ha av oppgaver, og hvorvidt vi skal ha fellesråd. Da får vi en mer sentralstyrt kirke.
20	Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om kirkebygg, jf. kap. 8 og § 13.	Enig	Viktig	Vi ser det som viktig med sentrale bestemmelser om kirkebygg. Samtidig finner vi grunn til å advare mot en svekkelse av soknet som kirkeeier. Den lokale forvaltningen av våre kirkebygg er avgjørende for tilknytningen mellom kirke og	I dag: Bestemmelser om kirkebygg og inventar finnes i kirkeloven, kulturminneloven, rundskriv T-3/2000 fra Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet (om forvaltning av kirke, kirkegård og

				lokalsamfunn, og må sikres videreført	kirkens omgivelser som kulturminne og kulturmiljø) og i regler og retningslinjer fastsatt av departementet og Kirkerådet.
21	Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om, og med hvilke unntak og særregler, forvaltningsloven, offentleglova og arkivlova skal gjelde for kirken, jf. kap. 8 og § 16.	Enig	Viktig	Frogner menighet vil understreke betydningen av at Den norske kirke som en åpen og inkluderende folkekirke følger forvaltningsloven og offentleglova.	Mange mener at DnK (fordi den står i en særstilling blant trossamfunn) må følge disse lovene, og at dette må være lovfestet i trossamfunnsloven. Dette sikrer åpenhet i kirken.
22	Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette om medlemmer av kirken skal betale medlemskontingent, jf. kap. 10 og § 12.	Enig	Viktig	Vi mener imidlertid at Den norske kirke forstått som en åpen, inkluderende og landsdekkende folkekirke må unngå medlemskontingent. Kirkelig medlemskap må være gratis for alle. Vi vil derfor anbefale at denne bestemmelsen ikke tas med i loven.	Mange vil mene at det er så viktig å holde på gratis medlemskap i kirken, at dette må lovfestes.
23	Bestemmelsene om at soknet og Den norske kirke er selvstendige rettssubjekter skal videreføres, jf. kap. 8 og § 9.	Enig	Viktig		Soknet som selvstendig rettssubjekt er viktig, og det er bra at dette lovfestes.
24	Mener du at Den norske kirke skal finansieres ved at a) dagens økonomiske oppgavefordeling mellom staten og kommunene føres videre eller mener du at b) staten skal overta det ansvaret kommunene i dag har for finansiering av den lokale kirke, jf. kap. 9 og § 12 (alternativer)?	Enig, a	Viktig	Frogner menighetsråd er for en videreføring av dagens økonomiske oppgavefordeling mellom stat og kommune. De lokalt baserte finansieringer har lange tradisjoner i vår kirke og bidrar til å integrere folkekirken i lokalsamfunnet. Denne finansieringsmåten, med ivaretagelse av lokale samarbeidsformer, er etter vår mening den som best bidrar til å	Løsning a betyr at vi fortsetter med kommunale bevilgninger som i dag, og at dialogen direkte med kommunen opprettholdes. Løsning b gir oss en mer toppstyrt kirke, og at bevilgningene kommer fra stortinget og fordeles av kirkemøtet/kirkerådet.

				underbygge Den norske kirkes lokale forankring og tilhørighet. Nærheten mellom kirke og kommune er et særkjenne ved kirken som en landsdekkende folkekirke. Den todelte finansieringen vil dessuten bidra til fordeling av økonomisk risiko. Sørums kirkelige fellesråd vil videre påpeke som en svakhet ved departementets forslag at det ikke sier om videreføring av de forpliktelser som dagens lovgivning pålegger kommune og stat når det gjelder drift av den lokale kirke. Her kunne vi tenke oss mer detaljerte presiseringer.	
Vigselsrett, gravplassdrift og andre spørsmål					
25	Vigselsrett for tros- og livssynssamfunn skal videreføres, jf. kap. 19 og forslag til endringer i ekteskapsloven §§ 12 og 13.	Enig	Viktig		Dette innebærer ingen endringer av dagens praksis.
26	Den lokale kirkes ansvar for gravplassdrift og – forvaltning skal videreføres som normalordning, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven § 23.	Enig	Viktig		Dette innebærer ingen endringer.
27	Fylkesmannen skal etter søknad fra kommunen kunne treffe vedtak om overføring av gravplassansvaret til kommunen, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven § 23.	Uenig	Viktig	Frogner menighet mener det må fastsettes i loven at det må være tilslutning også fra det lokalkirkelige organet dersom kommunene søker om å få overtatt ansvaret for gravplassforvaltningen.	Nå er det departementet som gjør slike vedtak.
28	Det ansvaret bispedømmerådet har etter gjeldende gravferdslov, skal overføres til de enkelte fylkesmenn,	Enig	Ikke viktig		Bispedømmerådet er nå klageinstans for vedtak fattet av

	jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven §§ 4, 21 og 24.				fellesråd, og gir tillatelser til anlegg, utvidelse og nedleggelse av gravplasser. Regjeringen vil overføre dette til fylkesmannen.